

Jaarverslag 2019 Vereniging Vrienden van de Grote of St.-Bavokerk te Haarlem

Bestuur

Het bestuur bestond in het verslagjaar uit de volgende leden: Jean Laurey, voorzitter, Penny Sandford, vicevoorzitter en voorzitter van de werkgroep rondleiders, Marjan van Houten, secretaris en ledenadministratie, Jack de Groot, penningmeester, John Weijers, bouwkundige zaken en Anton Pauw, werkgroep Müllerorgel. Er is nog steeds een vacature voor een bestuurslid met affiniteit voor marketing en communicatie.

In het verslagjaar werd een adviseur verwelkomd in het bestuur op het gebied van communicatie en PR. Helaas heeft deze besloten dit adviseurschap niet voort te zetten.

Het bestuur kwam in het verslagjaar zesmaal bijeen. Onderwerpen waren onder meer, naast de gebruikelijke bestuurszaken:

- kennismaking met de nieuwe directeur van het kerkelijk bureau, mevrouw Joke Rooseboom en met de heer Marco Goes, gebouwenbeheerder
- verzoek voor een financiële bijdrage voor een geluidsinstallatie in het koor
- het verlichtingsproject, dat in 2020 zal worden opgeleverd
- de renovatie van het koor, oplevering eveneens in 2020
- het "Grote Bavo Boek", een omvangrijke publicatie over de Bavo

Algemene Ledenvergadering 2019

Op de ledenvergadering op 24 april waren 50 leden aanwezig, inclusief de bestuursleden.

Traditiegetrouw wordt de Algemene Ledenvergadering gehouden op een bijzondere locatie in Haarlem of directe omgeving; dit jaar vond de ALV plaats in de Bavo.

Reden was de presentatie van een omvangrijk project: de verlichting van de Bavo en zo kon enigszins aanschouwelijk worden gemaakt hoe de nieuwe verlichting eruit gaat zien.

Het verslag van de ledenvergadering van 2018 en het jaarverslag van 2018 werden beide ongewijzigd goedgekeurd en vastgesteld.

De penningmeester van de vereniging legde in het financieel verslag, namens het bestuur, verantwoording af. De inkomsten uit contributies en donaties, alsook de opbrengst uit de verkoop van Vriendenartikelen bleven op hetzelfde niveau als in het voorgaande jaar.

Leden

Bij aanvang van het verslagjaar was het ledenaantal van de vereniging 1387. In de loop van het jaar beëindigden 53 leden hun lidmaatschap, hetzij door opzeggen, door overlijden, of door verhuizing zonder adreswijziging op te geven. Vanwege het niet betalen van de contributie (na drie betalingsherinneringen) werden 37 leden uitgeschreven. De vereniging kon 119 nieuwe leden verwelkomen – een nieuw record!-, waarvan 2 voormalige leden die te kennen gaven toch lid te willen blijven door alsnog hun contributie van voorgaande jaren te voldoen. Per 31 december telde de vereniging dus 1416 leden, waarmee het aantal leden weer een stijgende lijn te zien gaf. De nieuwe leden van 2018 kregen in juni op uitnodiging van het bestuur een bijzondere rondleiding door de kerk – naar keuze naar de lage zolders of de ruimten van de kerk die normaal gesproken niet voor het publiek geopend zijn. 29 leden (inclusief een aantal introducés) maakten van deze uitnodiging

gebruik. Vanaf juni 2020 zullen ook de nieuwe leden van de eerste vier maanden van dat jaar, een uitnodiging krijgen deel te nemen aan de speciale rondleiding.

Rondleidingen en rondleiders

Personalia:

Tijdens de kerstbijeenkomst van het bestuur werden alle rondleiders en vrijwilligers die betrokken zijn bij de vereniging bedankt voor hun inzet tijdens het afgelopen jaar. Een speciaal woord van waardering was gericht aan rondleidster Henny Polhuis die al 20 jaar dit mooie werk doet en Penny Sandford, die 10 jaar geleden met het geven van rondleidingen begon. Tevens konden we kennis maken met een nieuwe rondleider, Paula van Walstijn.

Tijdens de kerstbijeenkomst werden ook drie vrijwilligers die de technische dienst vormen, met een kerstpakket bedankt.

Activiteiten rondleiders:

Op 3 juli vond het jaarlijkse rondleidersuitje plaats. In Leiden werd de groep allereerst ontvangen in de Bibliotheca Thysiana aan het Rapenburg. Het gebouw dat dateert uit 1657 is de enige Nederlandse bibliotheek die in zijn oorspronkelijke behuizing bewaard is gebleven. De gids leidde de groep door het monumentale gebouw en in de grote leeszaal vertelde hij op meeslepende wijze over "zijn" boeken. De rondleiders mochten een aantal kostbare manuscripten en boeken waaronder een aantal delen van de Blaeu atlas, bekijken. Na een lunch in de Hortus Botanicus en wandeling door de tuinen volgde 's middags nog een rondleiding in de Pieterskerk (inclusief de kerkrentmeesterkamer).

Vanaf begin mei is een tiental rondleiders bezig geweest om de Museumnacht Kids (19 oktober) te organiseren. Hoe maak je een boeiend programma voor een onbekend aantal kinderen?

Voor het eerst werd in Haarlem dit in Den Haag zo succesvolle evenement georganiseerd.

De Grote Kerk was locatie voor de openingsbijeenkomst. Daarnaast konden groepen kinderen, onder begeleiding van hun ouders een bezoek brengen aan de Wakerzolder en kon met behulp van houten blokjes torens nagebouwd worden. Rondleiders liepen verkleed als Sint-Bavo of andere historische figuren rond in de kerk om toelichting te geven en vragen te beantwoorden.

Voor iedereen een nieuw fenomeen maar het resultaat mocht er zijn. De kaarten (3000) waren allemaal uitverkocht en wij mochten zo'n 1500 bezoekers in onze kerk begroeten!

Van Museum Haarlem ontving de Vereniging een maquette van de kerk en een aantal diorama's die een plek hebben gekregen op de expositiezolder. Als dank heeft het personeel van het museum een rondleiding aangeboden gekregen, die plaatsvond in juni.

Werkgroep Christian Müller-orgel

Een nieuwe activiteit van de werkgroep is de organisatie van korte lunchconcerten op de vrijdagmiddag van 13.15 tot 13.45 uur, door studenten van diverse conservatoria. De concerten werden enthousiast ontvangen en konden zich verheugen op een groeiend aantal vaste luisteraars, met daarnaast natuurlijk de toevallige bezoekers van de kerk.

Het tweejaarlijkse Sweelinck concours had voor één dag zijn onderkomen in de Bavo.

Ondernemersbijeenkomst

Ondernemers in de directe omgeving van de Grote Kerk hebben een succesvol bezoek gebracht aan de kerk. Zij werden ontvangen met een hapje en een drankje en kregen een rondleiding.

Publicaties

In 2019 zijn twee delen in een nieuwe reeks wetenschappelijke publicaties, verschenen: het eerste deel was het boek van Willem R. de Jong: "De Wapens op de Koorbanken".

Elizabeth den Hartog schreef het boek "Monsters in het Koor". Dat zijn de beeldhouwwerkjes hoog in de kerk, in de restructies van de spitsbogen, zwikken genaamd.

In 2018 zijn twee rondleiders begonnen met de voorbereidingen voor het uitbrengen van een "allesomvattend" groot Bavoboek. Een twintigtal auteurs is in het verslagjaar gecontracteerd en aan het werk gegaan. Voor de begeleiding van het proces heeft de redactiecommissie de hulp van een bureau voor de productie van het boek ingeschakeld. Volgens planning zal het boek tijdens de Bavodag 2020 worden gepresenteerd.

Vriendenavond

Op vrijdag 14 juni vond de jaarlijkse Vriendenavond plaats. Na een kopje koffie in de Viering van de kerk, presenteerde de voorzitter in het koor de stand van zaken en gaf een toelichting over de meerjarenplanning van de restauratie van het koor, de verlichting van de Bavo, de activiteiten van de werkgroep Müller-orgel. Ook gaf hij een vooruitblik op het jaar 2020.

Vervolgens trad in het Schip van de kerk het duo De JongDe Jong op. De broers Euwe en Sybolt bespeelden hun kofferharmoniums en het Müller-orgel. En de aanwezige leden werden getest op hun muzikale kennis met een quiz.

In het koor tenslotte presenteerde Wim de Jong zijn nieuwe boek (zie ook bij publicaties, hierboven) De avond werd met een receptie afgesloten in de Viering van de kerk.

Bavodag en Bavozondag – het Bavo-weekeinde

Op 5 oktober vond de traditionele Bavodag plaats, de eerste zaterdag in oktober, rond de naamdag van Sint-Bavo. De dag werd geopend met carillonspel door Rien Donkersloot en na het welkomstwoord van de voorzitter vonden diverse optredens plaats, waaronder sopraan Martha Bosch met begeleiding op het koororgel door Matthias Havenaar, het Ebonit Saxophone Quartet, het Mistral Fluitkwartet en de Oude Bavo Cantorij. Ook het Christian Müller-orgel werd bespeeld door Anton Pauw. Nieuw was de mogelijkheid te luisteren naar "Nieuwe verhalen over de Bavo" door rondleider Koen Vermeij. De immer populaire slingerproef van Foucault werd diverse malen uitgevoerd.

Tijdens de Bavodag werd het boek van Elizabeth den Hartog over de monsters in het koor, gepresenteerd en te koop aangeboden.

Vorig jaar (2018) vond ter gelegenheid van de bijzondere Leonardo da Vinci tentoonstelling in het Teylers Museum een concert door het Castello Consort plaats op de zondagavond na de Bavodag. Dit jaar speelde het wereldberoemde ensemble Camerata RCO de 7^e symfonie van Anton Bruckner. Voor dit bijzondere concert werd een toegangsprijs van € 15,- gevraagd. Via de website konden kaarten worden besteld en betaald. Tijdens het concert werden opnames gemaakt voor een uit te brengen

CD, die in de loop van 2020 gepresenteerd zal worden en te koop zal worden aangeboden voor liefhebbers.

Open Monumentendagen

Op 14 en 15 september vonden de nationale Open Monumentendagen plaats. Thema dit jaar was "Plekken van plezier". Landelijk zijn meer dan vierduizend monumenten gratis toegankelijk, waaronder de Bavo. Op beide dagen verzorgden rondleiders gratis torenbeklimmingen, waarvoor vooraf via de website van de vereniging gereserveerd kon worden. Een andere mogelijkheid was een bezoek aan het orgel, met toelichting door een organist.

De optredens van koren in de gelijktijdig met de Monumentendagen georganiseerde manifestatie Korenlint, waren een aantrekkelijke publiekstrekker. Het optreden op de zondagmiddag van het Haarlems Accordeonorkest werd goed bezocht en klonk schitterend in onze kerk.

Projecten uitgevoerd of uit te voeren met financiële ondersteuning door de Vrienden

De volgende projecten zijn in 2019 voortgezet en deels afgerond:

- een meerjarenplanning voor restauratie van onderdelen van het koor.

De restauratie omvat vier onderdelen: de zerkenvloer, het koorhek (metaalrestauratie), conservering van het schilderwerk en houtwerk.

In het verslagjaar werd de zerkenvloer opnieuw gelegd en daarmee geëgaliseerd, een lang gekoesterde wens van de kerkelijke gemeente. De grafzerk van Frans Hals werd op zijn juiste plaats gesitueerd. Aan het ontwerp van de nieuwe naamplaat wordt gewerkt. Veel toeristen komen speciaal voor deze zerk naar de Bavo.

Het koperen koorhek werd schoongemaakt en geconserveerd. Helaas werd tijdens de werkzaamheden geconstateerd dat op verschillende plaatsen op het hek (ernstige) corrosie had plaatsgevonden. Dit is uiteraard ook hersteld, maar had consequenties voor de kosten van het project.

De werkzaamheden aan het houtwerk zijn in het verslagjaar begonnen, maar werden in de wintermaanden stil gelegd.

Ook de conservering van het schilderwerk is begonnen.

Afronding van het totale project aan het koor wordt in het vierde kwartaal 2020 verwacht.

- verbetering van de verlichting van de kerk

Eind verslagjaar werd het definitieve ontwerp afgerond en werd begonnen met de aanbestedingsfase. Verwacht wordt dat de werkzaamheden voor de uitvoering begin 2020 zullen starten. Eind 2020 zal de nieuwe verlichting aan de stad Haarlem en de inwoners kunnen worden gepresenteerd.

- schilderij de Voetwassing

Dit schilderij is vermoedelijk het meest waardevolle kunstobject in de kerk en stamt uit de middeleeuwen. Op verzoek van het Kerkelijk bureau werd een bedrag ter beschikking gesteld voor de verplaatsing, reiniging en nieuwe omlijsting van dit schilderij.